

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มุ่งเน้นการพัฒนาการแบบบูรณาการแบบองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอันเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ รูปแบบการพัฒนาทางการศึกษา รัฐได้ขยายโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยเพิ่มมากขึ้นรัฐได้ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความรู้อย่างมากขึ้น เช่น อินเทอร์เน็ตตำบล เป็นต้น อินเทอร์เน็ตเป็นผลพวงของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่ทำให้การเข้าถึงความรู้ได้ง่ายขึ้นและมีข้อมูลความรู้ที่หลากหลายสาขาเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้เท่าเทียมกัน สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและทุกสถานที่ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 : ออนไลน์) และในยุคแห่งสังคมข่าวสารปัจจุบัน การสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ช่วยให้การแลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้ง่าย มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกันได้ทั่วโลก ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายของคอมพิวเตอร์ที่จัดว่าเป็นเครือข่ายที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในยุคของสังคมข่าวสาร ปัจจุบันเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศจากทั่วโลกเข้าด้วยกัน จึงเปรียบเสมือนชุมทรัพย์ข้อมูลข่าวสารที่คนส่วนใหญ่หันมาให้ความสนใจ (สุรศักดิ์ สงวนพงษ์. 2539 : 10)

อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเครือข่ายจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วทุกมุมโลก แต่ละเครือข่ายบรรจุเพิ่มข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ข้อมูลทางธุรกิจ การค้า ข่าวสาร และการบันเทิง ซึ่งเป็นข้อมูลทั้งในอดีตและปัจจุบัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกเก็บเป็นแฟ้มข้อมูลไว้ในรูปของฐานข้อมูลข่าวสารจากเครือข่ายย่อยต่าง ๆ ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ผู้ใช้ยังสามารถติดต่อข่าวสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้ใช้คอมพิวเตอร์เครื่องอื่น ๆ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อีกด้วย โดยการกระจายข่าวสาร หรือการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว (วิทยา เรื่องพิสุทธิ. 2540 : 22)

คมกริช ทัทกีฬา (2540 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า อินเทอร์เน็ต มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในมิติของการศึกษา มีการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อการศึกษากันอย่างแพร่หลาย ระบบอินเทอร์เน็ต ในด้านการศึกษา นั้น แต่เดิมมีบทบาทอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ เมื่อผู้ใช้ทั่วไปสามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้นองค์กรการศึกษาอื่น ๆ จึงได้ก้าวเข้ามามีส่วน

ร่วมกับระบบอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น ทั้งภาครัฐ และเอกชน และเนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวมข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไพศาล สุวรรณน้อย (2540 : 18-19) ที่ว่า การนำเอาเทคนิควิธีการ แนวคิดและอุปกรณ์เครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้เพื่อแก้ปัญหาการศึกษา จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยนำเอาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา โดยกำหนดให้สมาชิกให้บริการพื้นฐาน ได้แก่ อีเล็กทรอนิกส์ เมล (Electronic mail) เวิลด์ ไรด์ เว็บ (World wide web) ไฟล์ ทรานเฟอร์ โพรโตคอล (File transfer protocol) อินเทอร์เน็ต รีเลย์ แชท (Internet relay chat) และ ยูส เน็ต นิวส์กรุ๊ป (Usenet Newsgroup) และระบบที่ติดตั้งนั้นสามารถที่จะรองรับบริการเสริมต่าง ๆ ที่อาจจะตามมา ได้แก่ บริการข่าวสารต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา การตั้งกลุ่มที่มีความสนใจในหัวข้อเดียวกัน ส่งเสริมการเรียนการสอนของสถานศึกษา เป็นต้น ชม ภูมิภาค (2542 : 62-67) กล่าวว่า จากนี้ไปการติดต่อสื่อสารที่มนุษย์ไม่เคยคาดคิดว่าสามารถทำได้มาก่อน ก็จะปรากฏให้เห็นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาทิ เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) การศึกษาทางไกล (E-education) โทรเวช (E-medicine) โทรบันเทิง (E-entertainment) และการเมืองอิเล็กทรอนิกส์ (E-politics) ทุกสิ่งที่กล่าวถึงเหล่านี้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินชีวิต ความคิด และการทำงานของเรา นี้ไม่ใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเดี๋ยวนี้ และทุกขณะนี้ ในชีวิตประจำวันเราจะได้พบกับการจับจ่ายสินค้าแบบเชื่อมต่อตรงหรือผ่านเว็บไซต์ (On – line shopping) การเรียนการสอนที่อาจารย์บรรยายจากสถานที่แห่งหนึ่งผ่านไปยังนักศึกษาซึ่งอยู่อีกแห่งที่ห่างไกลออกไป การพบแพทย์แบบเชื่อมต่อตรงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รูปแบบการบันเทิงตามวันเวลาที่ต้องการของผู้ชม (Video on demand) เป็นต้น

ด้วยเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้ามากทำให้มีผู้ใช้บริการมากขึ้น ซึ่งระบบที่รองรับการบริการมีจำกัด ทำให้เกิดปัญหาในการให้บริการอินเทอร์เน็ต ชัยยศ ขาวระนอง (2544 : บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า ปัญหาในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนของอาจารย์ส่วนใหญ่ ที่พบมากที่สุดคือ การสื่อสารมีความเร็วต่ำ ไม่พบข้อมูลที่ต้องการ ผู้สอนขาดทักษะ และแนวทางการปฏิบัติและแหล่งข้อมูลที่ทำให้บริการทางการเรียนการสอนยังมีน้อย และปัญหาในการใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนของนักศึกษาที่พบส่วนใหญ่ คือ การสื่อสารมีความเร็วต่ำ ขาดความรู้และทักษะในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัว ทำให้ใช้งานไม่เต็มที่

ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาพัฒนาเพื่อการศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนมัธยมศึกษา นักศึกษา คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย ตลอดจนบุคคลภายนอก เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล และใช้ในการเรียนการสอน (E-learning) โดยมีการจัดตั้งหน่วยงาน

เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศด้านนี้ อาทิ ศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ทุกคณะ อีกทั้งมีการลงทุนสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอต่อผู้เข้าใช้บริการที่เข้าใช้บริการมากขึ้น

จากกระแสความเจริญทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เนื่องด้วยในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย ซึ่งยังเกิดความล่าช้าในการให้บริการจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เครือข่ายมีความทันสมัยรองรับความต้องการของนักศึกษาได้ ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการวางระบบการจัดการเครื่องแม่ข่าย อุปกรณ์เชื่อมต่อ ค่าเคเบิลใยแก้วนำแสง และอุปกรณ์เชื่อมต่อทางโทรศัพท์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบก่อนการลงทุนว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาเป็นอย่างไร นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตมากน้อยขนาดไหน และมีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในเรื่องอะไรบ้างเพื่อนำมาวิเคราะห์ วางแผน ปรับปรุง แก้ไข ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา จึงได้เสนอโครงการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษา แต่ละคณะ แต่ละชั้นปี กับปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต

ความสำคัญของการวิจัย

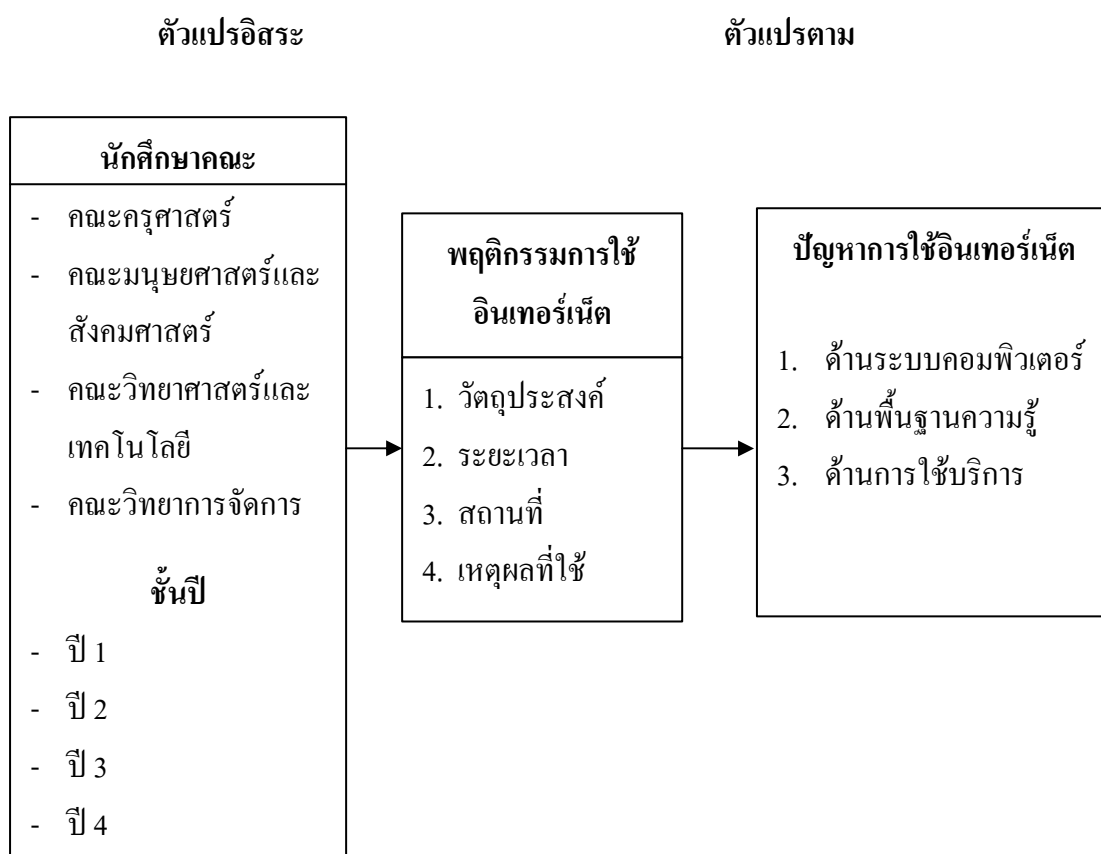
อินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ที่มีข้อมูลอยู่หลากหลายและมีโปรแกรมค้นหา ทำหน้าที่เหมือนกับเป็นดัชนีช่วยในการสืบค้น อีกทั้งยังเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้และข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งรวมเรื่องราวที่น่าสนใจ ซึ่งข้อมูลในนั้นมีมากทั้งข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ และข้อมูลที่ไม่ถูกต้องซึ่งอาจเป็นภัยต่อสังคมหรือผู้อื่นก็เป็นไปได้

ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพทางการศึกษา ซึ่งจะ

ช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ และนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ทำให้การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกรอบการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้ง 4 คณะ ที่เรียนภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2/2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,409 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กองบริการนักศึกษา. 2551 : 7-8)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 343 คน จากการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เพื่อลดความคลาดเคลื่อน และเพื่อความเหมาะสม ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 350 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้ง 4 คณะ ที่เรียนภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในปีการศึกษา 2/2551

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ และเหตุผลที่ใช้

2.2.2 ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย ระบบคอมพิวเตอร์ พื้นฐานความรู้ และการเข้าใช้บริการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อินเทอร์เน็ต หมายถึง เครือข่ายสื่อสารนานาชาติ ที่เกิดจากเครือข่ายเล็ก ๆ มากมาย รวมเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันระหว่างคอมพิวเตอร์ทั้งหมดที่ต้องการเข้ามาในเครือข่าย

2. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การกระทำของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในการไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ระยะเวลา สถานที่ และเหตุผลที่ใช้

3. ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่นักศึกษามีความคาดหวังในการใช้อินเทอร์เน็ตแต่พบกับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งประกอบด้วย ระบบคอมพิวเตอร์ พื้นฐานความรู้ และการเข้าใช้บริการ

4. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วย 4 คณะ ได้แก่

4.1 คณะครุศาสตร์ ประกอบด้วย นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมวิชาต่าง ๆ เช่น โปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ศึกษา พลศึกษา วิทยาศาสตร์ ศิลปนาฏดุริยางค์ สังคมศึกษา

4.2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น ภาควิชามนุษยศาสตร์ กับภาควิชาสังคมศาสตร์ แต่ละภาควิชาประกอบด้วยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาต่าง ๆ เช่น ภาควิชามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยสาขาวิชาศิลปกรรม ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษธุรกิจ

ภาษาญี่ปุ่น คณิตรี นาฏศิลป์การละคร ส่วนภาควิชาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วยสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ การพัฒนาชุมชน นิเทศศาสตร์ และนิติศาสตร์

4.3 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชา วิทยาศาสตร์ กับภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ แต่ละภาควิชาประกอบด้วยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ใน สาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ภาควิชาวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาฟิสิกส์ สาขาวิชาสถิติประยุกต์ สาขาวิชาเคมี และสาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์ ส่วนภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาวิชา เทคโนโลยีอุตสาหกรรมไฟฟ้า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร และสาขาวิชาอาชีว อนามัยและความปลอดภัย

4.4 คณะวิทยาการจัดการ ประกอบด้วย นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมวิชา ต่าง ๆ เช่น โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การบัญชี การตลาด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ สารสนเทศทางธุรกิจ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

5. **ชั้นปี** หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่ง ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ของแต่ละคณะ ประจำปีการศึกษา 2551

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาต่างคณะกันมีระดับปัญหาในการในการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน
2. นักศึกษาต่างชั้นปีมีระดับปัญหาในการในการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบข้อมูล พฤติกรรม และปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา เพื่อเป็น แนวทางในการวางแผนพัฒนาพฤติกรรม ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา
2. ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตใน สถานศึกษา
3. สถานศึกษาสามารถใช้ผลการวิจัยปรับปรุงการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาใน สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป